

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ У СКАУТИНГУ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ АКТИВІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ

У роботі досліджується взаємозв'язок розвитку міжнародного та регіонального скаутингу, його вплив на стан внутрішнього туризму в країнах та регіонах. Автор доводить, що цей зв'язок найбільш ефективний завдяки рішучим силам діяльності скаутів. Розглянуто позитивні впливи міжнародних зв'язків скаутингу на розвиток інфраструктури, економіки, соціальний рівень життя населення.

Ключові слова: скаутинг, туризм, міжнародні зв'язки, внутрішній туризм, джемборі, ВОСР, ВМГО НОСУ.

The work examines the relationship between the development of international and regional scouting, its impact on the state of domestic tourism in countries and regions. The author proves that this connection is most effective thanks to the determined forces of scouts. The positive effects of international scouting relations on the development of infrastructure, economy, and the social standard of living of the population are considered.

Keywords: scouting, tourism, international relations, domestic tourism, jamboree, WOSM, NOSU.

Постановка проблеми. Зовнішні впливи на розвиток внутрішнього туризму проявляються через міжнародні зв'язки громадських організацій країни, зокрема скаутських, які діють більш ніж у 160 країнах світу, та об'єднані у Всесвітню Організацію Скаутського Руху (ВОСР). Важлива проблема надати цим зв'язкам ефективного спрямування на процес активізації внутрішнього туризму, забезпечити підтримку держави, суспільства, місцевих громад.

Мета роботи. Дослідити та узагальнити певний досвід міжнародних зв'язків сучасного скаутингу як складову процесу активізації внутрішнього туризму, його позитивного впливу на розвиток інфраструктури, економіки, соціального рівня життя населення.

Виклад основного матеріалу. Одним із методів збагачення та популяризації національного (внутрішнього) туризму дійсно можуть стати міжнародні зв'язки скаутських організацій. Саме завдяки таким зв'язкам можливі процеси створення якісного туристичного продукту у різних регіонах шляхом побудови нових маршрутів, обміном навичками та досвідом, що значно покращить місцеві туристичні господарства та приверне увагу нових відвідувачів.

Занурюючись в історичні аспекти скаутського руху, а саме складову міжнародної діяльності цих організацій, слід згадати про

Всесвітні скаутські зльоти – Джемборі.

Засновник скаутингу Роберт Баден-Пауелл задумав спеціальний захід, відкритий для скаутів усіх національностей. Це призвело до першого Всесвітнього скаутського Джемборі, яке відбулося в 1920 році в лондонській Олімпії у Великобританії. У ньому взяли участь 8 тисяч скаутів із 34 країн. Відтоді Всесвітній скаутський Джемборі проводиться кожні чотири роки по всьому світу [4].

У наші часи Всесвітня організація скаутського руху (ВОСР) раз на чотири роки проводить Всесвітні скаутські Джемборі на конкурсних засадах визначаючи місце проведення заходів. Обрання країни, що приймає чергове Всесвітній Джемборі – це справжнє свято для національних скаутських організацій, молоді і всієї країни загалом. Участь в конкурсах претендентів обумовлюється значною кількістю логістичних та екологічних вимог до проживання майже 50-ти тисяч учасників з 160 країн світу. Важливою умовою участі в таких конкурсах є творча, всебічно приваблива презентація туристичних можливостей країн претендентів та їх регіонів. Тому, скаути разом з громадами розробляють маршрути, вивчають природні, соціальні та економічні ресурси на регіональному та національному рівнях. Таким чином складається об'єктивна картина можливостей та потенціалів проведення міжнародних Джемборі, фестивалів, ігор, змагань, різноманітних регіональних заходів. Тож існує проблема використання гнучкої, різнобічної системи міжнародного співробітництва скаутських організацій в активізації внутрішнього туризму

На міжнародний рівень виставляється, перш за все, туристичні напрацювання місцевих скаутській груп, патрулів, об'єднань у співробітництві з місцевими громадами. Важливе значення має комплексний підхід, який включає в себе якомога більше видів активностей на внутрішньо-регіональному рівні: піший, водний, гірський тощо. Скаутська діяльність проявляє результати власної роботи шляхом мандрівок рідним краєм, які обов'язково супроводжуються своєрідним літописом, накопиченням знань та інформації про місцеву природу, історичні та культурні цінності, які варто продемонструвати всьому світовому загалу через різноманітні міжнародні заходи. Тому для популяризації скаутського руху був виданий Указ Президента України №279 від 28.03.2008 року, який постановляє: Міністерству закордонних справ України сприяти

міжнародній діяльності пластових (скаутських) організацій України, реалізації їх програм та проектів, спрямованих на співпрацю з відповідними міжнародними інституціями, поширення позитивного іміджу України у світі [2].

Поступово складається важлива традиція збагачення форм та змісту внутрішнього туризму за рахунок системи, послідовної роботи кожного скаута, групи, національних організацій. Амбіційна мета участі в міжнародних та регіональних скаутських заходах у ролі приймаючої сторони є постійним стимулом, бажаною винагородою для будь-якої скаутської організації. Але все починається з внутрішнього туризму, що готує скаутів до свідомих, обґрунтованих змагань з метою подальшої участі у міжнародних та регіональних скаутських заходах. Яскравими прикладами власне таких заходів є проведення Всеукраїнських ігор «Козацькими шляхами» ВМГО НОСУ (Черкаська обл., с. Виграїв, на річці Рось), скаутських таборів на Сумщині (Лебединщина, с. Курган, річка Псел). В свою чергу ці заходи значно впливають на уявлення скаутів про внутрішньо-туристичні можливості певного регіону та країни в цілому.

Завдяки міжнародним та регіональним скаутськими заходам значною мірою поліпшується та розвивається місцева інфраструктура, активізується локальний бізнес, плідно використовуються напрацювання, досвід та встановлені зв'язки з міжнародними і регіональними організаціями на особистісному рівні. При цьому, згідно з розрахунками Всесвітньої туристичної організації (WTO), одна грошова одиниця, вкладена у розвиток сфери туризму, готельного господарства і курорта, забезпечує мультиплікативний ефект зростання додано 1 вартості на суму від 4 до 6 грошових одиниць (за рахунок задіяння потенціалу суміжних галузей) [1].

Успішне проведення міжнародних та регіональних скаутських заходів значно впливає на позитивний імідж країни, регіону, спрямовує інтерес світового туристичного руху, бізнесу, що впливає на економічний, соціальний рівень життя населення, місцевих громад.

На прикладі вищезгаданого Всесвітнього скаутського Джемборі, можна розглянути перспективи розвитку конкретного регіону. У 2023 році за право проведення 25-го Всесвітнього скаутського Джемборі змагалися Південна Корея та Республіка Польща. Остання виділила на розвиток інфраструктури понад 12 мільйонів доларів (не враховуючи внесків Ради Європи, місцевих бізнесів тощо). Проте

Південна Корея виборола право на проведення заходу у поточному році, але витрачені кошти та зусилля польської сторони не були марними, адже наступний Джемборі буде проведено саме у Польщі.

Отже, 26-й Всесвітній скаутський Джемборі 2027 отримала право приймати Польща, проводячи аналогію до Олімпійських ігор організувати захід такого масштабу доволі престижно, адже середня кількість учасників з усього світу досягає 40 тисяч осіб, а це неабияк рекламує туристичний потенціал країни. Щодо безпосереднього місця проведення, організатори визначили що:

Головною територією табору буде острів Собешеве в Гданську на узбережжі Балтійського моря в Північній Польщі.

- Острів, оточений морем і річками;
- 20 хвилин їзди від центру середньовічного міста Гданськ;
- Міжнародний аеропорт Гданська (GDN) має пряме сполучення з усіма основними європейськими міжконтинентальними аеропортами з приблизно 2-годинним польотом;
- Гданськ має високошвидкісне залізничне сполучення з Варшавою (столицею);
- Більше 200 гектарів, доступних для Джемборі, які можуть вмістити до 50 тисяч людей;
- Центр реєстрації, денний центр відвідувачів і міжнародний медіа-центр будуть розташовані в центрі міста Гданськ [3].

Висновки. Міжнародні зв'язки скаутингу мають конкретне втілення у проведенні туристичних, програмних заходах за статутом ВОСР. Перш за все, використовуються потенціали та можливості внутрішнього туризму певного регіону де планується проведення Джемборі, зльотів тощо. Скаутські організації стимульовані на перспективу у постійному розвитку внутрішнього туризму намагаючись завоювати право, визнання свого досвіду по презентації регіону, країни як найбільш придатних до перемоги у відбіркових конкурсах. Це досягається постійною увагою скаутів до розвитку внутрішнього туризму. Винагородами стають не тільки розвиток скаутських зв'язків різних організацій, але й активізація розвитку інфраструктури, місцевого бізнесу, зростання економічного та життєвого рівнів населення.

Список використаних джерел

1. Марценюк Л. В. Наука та прогрес транспорту. *Збірник дніпровського національного університету залізничного транспорту. Сер. Економіка та управління* 2014, № 6 (54), С. 5.

2. Про заходи щодо сприяння розвитку пластового (скаутського) руху в Україні: Указ Президента України від 28.03.2008 р.№279/2008. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2792008-7288> (дата звернення: 05.05.2023).

3. Murray J. Invitations to host future World Scout Events. *Document 3: 42nd World Scout Conference 2021*. P. 10.

4. World Scout Jamboree. *World organization of scout movement*: веб-сайт. URL: <https://www.scout.org/what-we-do/world-scout-events/world-scout-jamboree> (дата звернення: 05.05.2023).